

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Банкам України
Незалежній асоціації банків
України

Рекомендації про ризики, що пов'язані з фінансовими операціями

Відповідно до вимог статті 7 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 06.12.2019 № 361-IX (далі – Закон), який набрав чинності 28.04.2020, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід¹.

При визначенні критеріїв ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен враховувати типологічні дослідження у сфері запобігання та протидії, підготовлені спеціально уповноваженим органом та оприлюднені ним на своєму веб-сайті, результати національної оцінки ризиків, а також рекомендації суб'єктів державного фінансового моніторингу (частина четверта статті 7 Закону).

За результатами опрацювання виявленої під час здійснення нагляду інформації Національний банк України (далі – Національний банк) визначив

¹ Ризик-орієнтований підхід – визначення (виявлення), оцінка (переоцінка) та розуміння ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також вжиття відповідних заходів щодо управління ризиками у спосіб та в обсязі, що забезпечують мінімізацію таких ризиків залежно від їх рівня (пункт 53 частини першої статті 1 Закону).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна

Сертифікат 3122842E6867E65404000001E03000098060000

Дійсний до: 19.06.2020 15:29:36

Національний банк України

P/25-0006/21463

від 30.04.2020 17:11:49

низку фінансових операцій, які, на думку Національного банку, можуть свідчити про здійснення діяльності, що має ознаки “фінансових пірамід”.

Досвід наявних “фінансових пірамід” свідчить, що їх діяльність зазвичай направлена на залучення готівкових коштів у фізичних осіб під обіцянки отримання економічно не виправданих та значно завищених процентів у майбутньому. Для забезпечення такої діяльності проводяться фінансові операції, які можуть бути пов’язаними між собою та використовуватися з метою шахрайства, відмивання коштів, оптимізації оподаткування, під прикриттям звичайної господарської діяльності клієнтів, зокрема торгівлі ювелірними виробами, здійснення благодійної діяльності тощо.

Фінансовими операціями, які можуть свідчити про здійснення діяльності, що має ознаки “фінансових пірамід”, на думку Національного банку, у сукупності, можуть бути, зокрема:

наявність серед сторін фінансової операції фізичних осіб-підприємців/благодійних організацій, які є новоствореними або стосовно яких у банку наявні обґрунтовані підозри, що їх фінансові операції містять ознаки фіктивності (далі – зазначені клієнти);

регулярні зарахування готівкових коштів у великих сумах на рахунки зазначених клієнтів;

регулярні надходження на рахунки зазначених клієнтів безготівкових коштів від фізичних осіб;

регулярні перерахування безготівкових коштів зазначеними клієнтами на рахунки фізичних осіб з різними призначеннями платежу, які фактично є виплатою процентів або так званим кешбеком [миттєвим або відтермінованим поверненням частини коштів (у грошовій або негрошовій формі), витрачених на оплату товарів або послуг].

Ураховуючи зазначене, з метою попередження, обмеження та/або зниження до прийняттого рівня ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, рекомендуємо банкам у разі виникнення підозр, що фінансова операція може свідчити про здійснення діяльності, що має ознаки “фінансових пірамід”, проводити поглиблений аналіз діяльності таких клієнтів. З цією метою пропонуємо банкам збирати та більш ретельно аналізувати інформацію про своїх клієнтів (як існуючих, так і нових) в обсязі, достатньому для повного розуміння характеру їх діяльності, з’ясування їх репутації, зокрема, виявлення наявності в них реклами щодо залучення готівкових коштів від населення.

Якщо банк має достатні підстави вважати, що фінансова операція клієнта може свідчити про здійснення діяльності, що має ознаки “фінансових пірамід”, то рекомендуємо встановити такому клієнту неприйнятно високий ризик та використати законодавчо закріплений обов’язок відмови від встановлення

(підтримання) ділових відносин, проведення фінансової операції на підставі статті 15 Закону з наданням відповідної інформації до Державної служби фінансового моніторингу України.

Зважаючи на положення статті 7, частини восьмої статті 18, частини другої статті 21 Закону, надсилаємо зазначені рекомендації Національного банку для врахування в практичній діяльності для забезпечення належного рівня управління ризиками відповідно до вимог Закону.

Перший заступник Голови
Національного банку України

Катерина РОЖКОВА

Оксана Карпенко
(044) 230-18-95